

Projektplan och beskrivning av projektet

SJÖKORT BÅVEN

Sammanfattning av projektet

Den övergripande målsättningen för projektet är att skapa ett digitalt sjökort för sjön Båven. Liknande projekt har genomförts med EU-stöd på flera platser runt landet. Då har det dock handlat om renodlade digitala sjökort. I det här projektet har vi dock tänkt oss att gå ett steg längre. Förutom djupangivelser och information för båttrafiken, ska kortet också innehålla en stor mängd fakta och information om sjön och dess omgivningar.

Båven är med sin fantastiska naturmiljö, ett attraktivt besöksmål för olika typer av besökare. Närheten till Stockholm och andra större städer i Mälardalen, samt flygplatsen vid Skavsta, gör att besöksnäringen i området kommer att växa. Samtidigt är naturen runt Båven känslig för störningar.

Ett viktig delmål för projektet är därför att sjökortet ska bidra till att skapa förutsättningar för **en ekologiskt hållbar utveckling av turism- och näringsverksamheter** av olika slag runt sjön Båven och närbelägna områden.

Tanken är att den färdiga produkten ska finnas tillgänglig dels som ett vanligt papperssjökort, men också i digitalt format för datorer och GPS:er/plottrar. På ett digitalt sjökort finns möjlighet att kombinera information som traditionellt brukar finnas på sjökort, med videofilmer, bilder och information om fågelskyddsområden, utsiktsplatser, sevärdheter, kulturhistoria samt t.ex. möjligheter till logi, mat och förnödenheter.

Bakgrund och behov

Det finns ett stort behov av att förbättra informationen om Båven. Varje år inträffar ett antal olyckor och grundstötningar, som hade kunnat undvikas om det funnits ett adekvat sjökort. Detta innebär naturligtvis risker för både hälsa och miljö.

Det finns visserligen ett papperssjökort som bygger på handlodade mätningar som gjordes av Arvid Laurén 1953. Informationen på det sjökortet är dock bristfällig och uppfyller inte alls de krav på noggrannhet som ställs idag. Sparreholms Båtklubb har också tagit fram ett båtkort, där man märkt ut grunden i sjön. Det kortet saknar dock helt koordinater och djupangivelser.

Det finns inte heller någon aktuell sammanställning av övrig information om sjön och dess omgivningar, vilket är angeläget om man vill skapa förutsättningar för en ekologiskt hållbar utveckling av turism- och näringsverksamheter runt sjön.

Vår uppfattning är att **det ska vara lätt att göra rätt**. Ju fler som känner till fågelskyddsområden och var man kan slänga skräp, som känner till att det finns en anläggning för latrintömning i båthamnen i Sparreholm, desto bättre.

Mål för projektet

Projektets målsättningar är följande:

- Skapa ett georefererat sjökort för sjön Båven, för användning både i digital form och som papperssjökort.
- Etablera nya samarbeten mellan föreningar, näringsliv och enskilda.
- Främja en ekologiskt hållbar utveckling av turism- och näringsverksamheter runt sjön Båven och i dess närområden.

Projektperiod

Den beräknade projektperioden är 2011.05.01 – 2013.12.31. Eventuellt kan projektet avslutas tidigare, men det beror i hög grad på om det behöver göras några kompletterande sjömätningar under sommaren 2013.

Geografiskt verksamhetsområde

Båven ligger mitt i Sörmland och sträcker sig huvudsakligen över Flen och Gnesta kommuner, men delar av sjön går också in i Nyköpings kommun.

Lokalbefolkningen runt sjön finns huvudsakligen i de norra delarna, i Flen och Gnesta kommuner. Samhällena runt sjön ligger också i den norra delen. Här finns också de allra flesta föreningar, det mesta av näringsverksamhet, kommunikationer och här finns även de enda riktiga båthamnarna.

Båven brukar ibland kallas "Sveriges sydligaste vildmarkssjö", och det är framförallt de delar av sjön som ligger i Nyköpings kommun som utgör "vildmarken". Det är glest befolkat, och det finns inga samhällen i direkt anslutning till sjön.

Vi kommer naturligtvis att göra sjömätningar och söka samarbete med de boende i den södra delen av sjön, men i sammanhanget utgör de en så väldigt liten del, att projektet ändå bör kunna genomföras som ett renodlat Leader Inlandet projekt.

Målgrupp

Den tänkta målgruppen är dels boende i området som utnyttjar sjön för båtliv, fritidsfiske och friluftsliv i allmänhet. Dels besökare och turister som behöver information om sjön. Tanken är ju att sjökortet ska ge värdefull information och vara outhärligt för besökare som vill få ut det mesta möjliga av sitt besök på Båven.

Projektägare och andra inblandade

Sparreholms Båtklubb samordnar och ansvarar för projektet. Arbetet med att genomföra sjömätningar med gps och ekolod, samt att samla in och redigera tillskottsinformation, ska ske i samarbete med andra föreningar, näringsidkare och enskilda runt sjön. (Andra båtklubbar, fritidsfiskare, fågelskådare, långfärdsskridskoåkare etc)

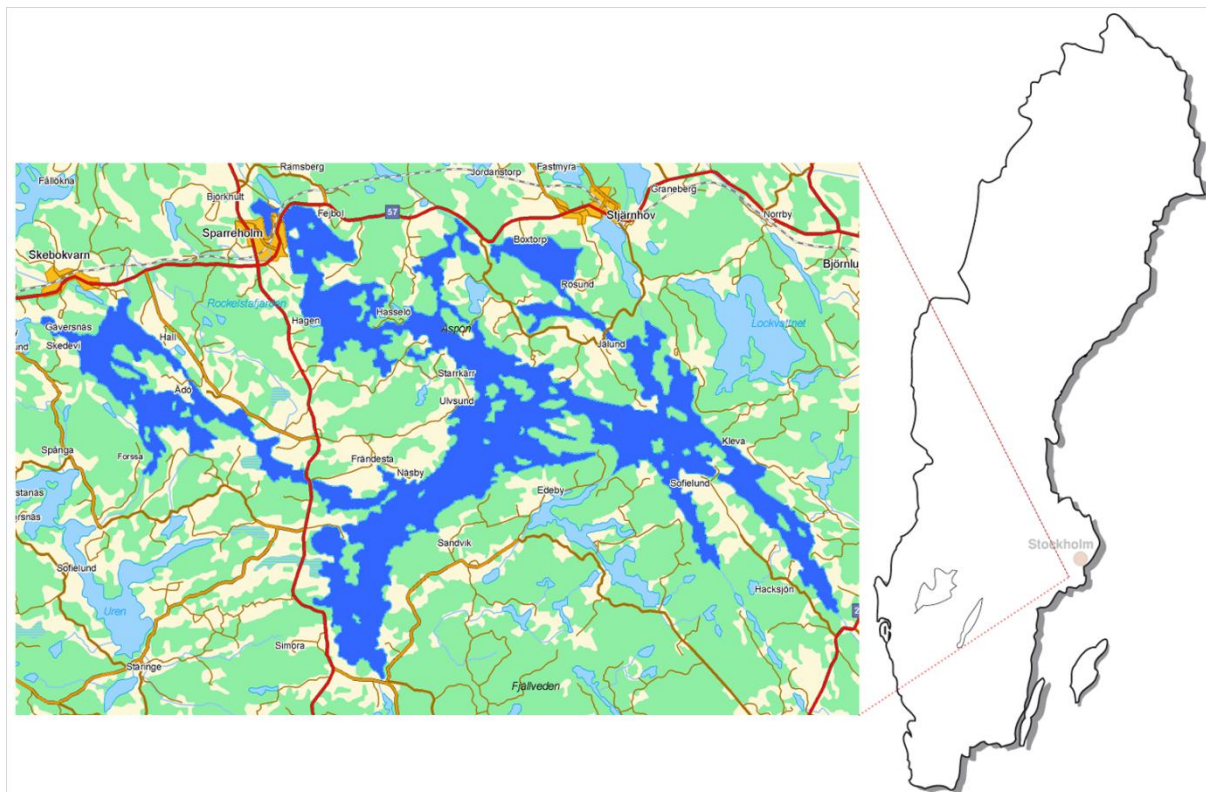
Företaget Hydrographica kommer att spela en central roll i projektet. Hydrographica är för närvarande det enda företaget i Sverige som sysslar med digital sjökortsproduktion av det här slaget. De har erfarenhet av ett 25-tal liknande projekt på andra platser runt om i Sverige.

Båven sträcker sig över de tre kommunerna Flen, Gnesta och Nyköping. Företrädare för projektet har hållit informationsmöten och träffat representanter för den högsta politiska ledningen i alla tre kommunerna.

Nyköpingsåarnas vattenvårdsförbund har varit djupt involverade i att formulera projektet.

Sjön Båven – en beskrivning

Sjön Båven är beläget i hjärtat av Sörmland, uppe på den sörmländska bergsplatån. Det är länets största sjö och omfattar 68 km². Strandlinjen är enligt vissa uppgifter hela 35 mil lång. Sjön ligger 21,4 meter över havet, medeldjupet är 10 meter och det största djupet är 48 meter.

Båven brukar kallas Sveriges sydligaste vildmarkssjö och kännetecknas en flikig kontur, med mängder av förgreningar, öar, uddar och sund. Delar av sjön omgärdas av åkermark, andra delar av tät barrskog och klippiga stränder.

Båven har mycket stora naturvärden. Sjön är ett sk Natura-2000-område och flera av öarna är avsatta som naturreservat. Här finns också ett antal fågelskyddsområden.

Djurlivet i och runt sjön är unikt på flera sätt. Bland annat finns här förmodligen världens nordligaste lokal för den utrotningshotade urtidfisken Mal. Här finns också Europas största bestånd av lom, ett 30-tal häckande fiskgjusar och även häckande havsörn. Exempel på fiskarter i sjön är sik, siklöja, gös, nors, ål och lake. Både malen och ålen betraktas enligt den nationella rödlistan som akut hotad.

Sjömätningens genomförande

Projektet bygger på att vi engagerar ett stort antal frivilliga medarbetare, som en del av medfinansieringen. Uppgiften för dessa är att genomföra sjömätningar för att samla in data om djupförhållanden, grynnor och annan information som är vital för båtförare.

Hydrographica tillhandahåller ett digitalt mätningsunderlag och utbildar de frivilliga, som returnerar mätdata till Hydrographica för bearbetning till sjökortet.

Vi räknar med att man måste vara två personer i båten som hjälps åt att utföra själva mätningen. Hur tätt man måste scanna, beror i stor utsträckning på djupet. Kända grynnor måste naturligtvis positioneras med hög noggrannhet och djupbestämmas i förhållande till medelvattenståndet.

Utrustningen för själva mätningen består av en bärbar dator, programvaran SeaClear, en gps-puck och ett ekolod kopplad till datorn. Strömförsörjning får man genom ett bilbatteri och en omvandlare.

Insamlingen av tillskottsinformation

Även detta arbete ska utföras på frivillig basis, som en del av medfinansieringen. Vi tänker oss att information om natur- och djurliv framförallt kan hämtas från länsstyrelsen och deras tillsyningsmän. Men även Naturskyddsföreningen, fågelskådarna, fältbiologer, fritidsfiskare kan bidra med information om det lokala djurlivet.

Information om kommersiella- och näringsverksamheter (stugor att hyra, kanotcenter, glasskiosk, livsmedelsaffär etc.) utarbetas i samarbete med näringsidkarna.

Information om kulturhistoria kan dels hämtas från Sörmlands museum, men också genom intervjuer med lokalboende. Arbetet utförs i nära samarbete med hembygdsföreningarna runt Båven.

En viktig del av tillskottsinformationen är video- och fotodokumentation.

Att samla in, sammanställa och redigera och presentera den information vi får in, kommer att vara en mycket viktig del av projektet.

Ansvaret för att publicera tillskottsinformationen på det färdiga digitala sjökortet, ligger på projektägaren. För detta ändamål behöver vi köpa in en särskild mjukvara och låta några personer genomgå en utbildning. Själva arbetet, inklusive uppdateringar, är tänkt att ske på idéell basis.

Hydrographicas roll

Hydrographica åtar sig ansvaret för inköp och analys av flygbilder, kartproduktion, framställning av ett digitalt mättingsunderlag för den frivilliga sjömätningen, utbildning, egna fältarbeten i begränsad omfattning, bearbetning av insamlade mätdata, framställning av tryckbar kartfil och konvertering till bsb-format.

Socialt arbetsmarknadsprojekt

Vi har kontaktat AUC-enheten på Flens kommun för att undersöka möjligheterna att skapa ett socialt arbetsmarknadsprojekt för personer som saknar fotfäste på arbetsmarknaden. Tanken är att de skulle kunna utföra en del av de arbetsuppgifter som annars måste utföras av idéella krafter. Om ett sådant projekt kommer till stånd, så blir det också en del av medfinansieringen.

Nämndens ordförande har tagit del av projektplanen och uttryckt en positiv grundinställning, men i nuläget är det inte klart. Vår förhoppning är att kunna få besked om detta under maj månad.

Hemsida – Community

Vi har för avsikt att sätta upp en hemsida/community där alla inblandade kan hämta information om projektet, skapa gemensamma projektytor för olika delar av projektet, diskutera med andra med samma intressen, dela med sig av tankar, idéer, videofilmer, bilder, texter och annat som hör projektet till.

För detta ändamål har domänen "båven.se" registrerats.

Slutprodukten

Vi ska dels trycka ett vanligt sjökort på papper i skala 1:25 000. Det kommer att innehålla djupsiffror, djupkurvor och sådant som är vitalt för sjöfarten. Dessutom kommer vi att kunna lägga in en detaljerad redovisning av landinformation, t.ex. vägar, stigar, topografi, bebyggelse, sevärdheter, rastplatser och liknande.

Därutöver ska vi skapa ett digitalt sjökort som är georefererat i WGS 84. Det blir vektoriserat och produceras i BSB-format. Utöver den information som finns i papperssjökortet kommer det digitala sjökortet även att innehålla videofilmer, fotografier, ljudinspelningar, längre textinformation osv. Det digitala sjökortet ska med fördel kunna användas hemma när man planerar resan eller bara vill lära sig mer om Båven.

Det digitala sjökortet ska också kunna användas i gps:er och plottrar, som ofta används för att navigera på sjön. Här finns det två alternativ och vilket av dem det blir, kan inte fastställas innan vi har den färdiga slutprodukten och kan förhandla med tillverkarna.

I första hand är tanken att vi vänder oss till tillverkarna av GPS:er och plottrar, för att köpa in en teknik/licenser så att vi själva kan exportera till ett format som passar deras hårdvara. Därefter säljer vi själva vårt eget sjökort. På det sättet hoppas vi kunna hålla nere priset för konsumenterna.

Det andra alternativet är att vi förhandlar med tillverkarna av GPS:er och plottrar, och licensierar rätten att publicera de data vi har som en del av deras egna sjökort. Detta är dock ett andrahandsalternativ, eftersom deras sjökort omfattar betydligt större områden och är betydligt dyrare i inköp.

Ekonomi

Arbetet med att mäta in sjökortet och ta fram fakta/information om Båven, kommer i huvudsak att ske på ideell basis, som en del av medfinansieringen.

Grovt räknat är totalkostnaden för projektet 1 200 000. Ungefär 500 000 av detta rör idéellt arbete som en del av medfinansieringen. Resten, ungefär 700 000 handlar om direkta kostnader. För detaljerad information se bilaga 2.

Plan för spridning av sjökortet

Sjökortet ska finnas att köpa på turistbyråer, bokhandlar, affärer mm i de tre respektive kommunerna, man ska även kunna inhandla det över nätet från de olika föreningarnas hemsidor. Hur många som berörs av projektet är svårt att säga, men på sikt kommer tusentals människor ha tillgång till det digitala sjökortet.

Möjligheter till framtida uppdatering

Informationen i det digitala sjökortet sparas i olika transparenta lager som visas ovanpå varandra. Dessa kan sedan exporteras och förändras individuellt. Till exempel så kan man fortlöpande lägga till eller dra ifrån information om näringsverksamheter, fågelskyddsområden och andra förändringar. Målsättningen är att regelbundet publicera nya utgåvor av sjökortet med uppdaterat innehåll.

Rättigheter

När projektet är avslutat övergår rättigheterna från Hydrographica helt till beställaren, Sparreholms Båtklubb. Båtklubben ansvarar för försäljning av sjökortet. Intäkterna från försäljningen ska bekosta framtida uppdateringar.

Bilagor:

1. Tidsplan
2. Ekonomisk kalkyl
3. Offert från Hydrographica
4. Protokoll från Sparreholms Båtklubb, där det framgår firmatecknare